

TEKSTİL VE HAZIR GIYİM YAN SANAYİ RAPORU

SEKTÖRÜN TANIMI

GTİP NO:

- 5204- Pamuktan dikiş iplikleri
- 5401- Sentetik ve suni filamentlerden dikiş ipliği
- 5508- Sentetik ve suni devamsız liflerden dikiş ipliği
- 5601- Vatkalar
- 5602- Keçe
- 5603- Dokunmamış mensucat
- 5604- Dokumaya elverişli maddelerle kaplanmış kauçuk ip ve halatlar
- 5806- Dokunmuş kordelalar, böldükler
- 5807- Etiketler
- 5808- Parça halinde kordon, saçak, ponpon vb.
- 5810- Parça, şerit, motif halinde işlemler
- 5811- Kapitoneli mensucat
- 8308- Adi metallerden kopçalar, perçinler, boncuklar vb.
- 9606- Düğme, çıtçıt, yapışan fermuar vb.
- 9607- Fermuar

Tekstil ve hazır giyim sanayinin üretim, istihdam ve ihracat bakımından ekonomimizdeki ağırlığı dikkate alındığında, bu sektöre girdi temin eden yan sanayinin de önemi ortaya çıkmaktadır. Bir hazır giyim ürününde kullanılan tüm yan sanayi ürünlerinin, o üründe yarattığı katma değer yaklaşık %10 oranında olduğu kabul edilmektedir.

Bir hazır giyim ürününde kullanılan düğme, fermuar, tela, astar, vaska, çıtçıt, kopça, dikiş ipliği vb. yan sanayi ürünleri, o ürünün kalitesini ve kullanım ömrünü doğrudan etkilemektedir. Çalışmayan veya çabuk bozulan bir fermuar, birkaç kullanımda kırılan veya düşen düğmeler, tüketicinin gözünde ürünün değerini bir anda sifıra indirebilir. Dolayısıyla, bir hazır giyim ürününde kullanılan yan malzemeler, o ürünün toplam kalitesinde hayati bir öneme sahiptir.

Güçlü bir tekstil ve hazır giyim yan sanayi, tekstil ve hazır giyim sanayinin de entegrasyonu açısından son derece önemlidir. Bu malzemelerin yerli sanayi tarafından karşılanması, hem daha fazla katma değer yaratılması hem de tekstil ve hazır giyim sanayinin zamanında üretim ve zamanında teslimat süreçlerini olumlu yönde etkilemesi bakımından önem arz etmektedir.

Tekstil ve hazır giyim yan sanayi büyük ölçüde iç pazara yönelik olarak çalışmaktadır. İhracata ise daha çok dolaylı olarak katkı sağlamaktadır. Yan sanayi üreticileri 1995 yılında bir araya gelerek "Konfeksiyon Yan Sanayicileri" olarak dernekleşmişlerdir. Derneğin 100'ün üzerinde üyesi bulunmaktadır. Bu dernek, hizmet ve ürün kalitesini artırmaya yönelik çalışmalar yaparak, standartlar konusunda seminerler düzenleyerek, sektörün karşılaştığı sorunlara ortak çözümler arayarak, ilgili sektörlerin konfeksiyon yan sanayi konusundaki bilgi eksiklerini gidererek, sektörü yurtiçinde ve yurtdışında tanıtarak, fuarlar düzenleyerek, kalifiye eleman yetiştirerek sektör için çok önemli bir misyon üstlenmiştir. Derneğin, doğrudan ihracatın artırılmasına yönelik çalışmaları da son yıllarda önemli ölçüde artmıştır.

TÜRKİYE DIŞ TİCARETİ

İhracat

Tekstil ve hazır giyim yan malzemelerinin ihracata olan katkısı büyük ölçüde dolaylı olarak gerçekleşmektedir. 2019 yılında 1 milyar 54 milyon dolar olarak gerçekleşen sektör ürünleri ihracatı önemini korumaya devam etmiştir.

Sektörde en büyük payı %56'lık oranla 5603 GTİP numaralı "Dokunmamış Mensucat" oluşturmaktadır. 2. sırada ise %8,4'lük pay ile "parça, şerit veya motif halinde işlemler" yer almaktadır. "Dokumaya elverişli maddeler vaska ve vaskadan mamul eşya" ise 51 milyon dolarlık ihracat ve %4,8'lik pay ile üçüncü sırada yer almaktadır.

Ürönlere Göre Tekstil ve Hazır Giyim Yan Sanayi İhracatı (ABD \$)

GTİP	Ürünler	2017	2018	2019	18/19 (%) Değer	2019 (%) Pay
5603	DOKUNMAMIŞ MENSUCAT	478.776.461	592.641.557	589.819.001	-0,5	56,0
5810	PARÇA, ŞERİT VEYA MOTİF HALİNDE İŞLEMELER	103.325.027	104.676.708	88.508.086	-15,4	8,4
5601	DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDELERDEN VATKA VE VATKADAN MAMUL EŞYA	41.449.122	46.868.613	50.578.395	7,9	4,8
8308	ADİ METALLERDEN FERMUAR, TOKA, KOPÇA, KAPSÜL, PERÇİN, BONCUK, PUL VB.	32.304.339	48.516.056	45.798.464	-5,6	4,3
5602	KEÇELER	34.899.699	42.324.111	45.326.667	7,1	4,3
9607	FERMUARLAR	46.112.589	45.293.339	40.255.207	-11,1	3,8
5806	KORDELALAR,	35.021.519	38.012.771	39.979.404	5,2	3,8
9606	DÜĞMELER, ÇİTÇİTLAR, DÜĞME FORMLARI VE BUNLARIN DİĞER AKSAMİ; DÜĞME TASLAKLARI	34.628.528	35.888.233	36.222.536	0,9	3,4
5401	SENTETİK VE SUNİ FİLAMENLERDEN DİKİŞ İPLİĞİ	31.170.874	31.627.656	32.184.984	1,8	3,1
5807	DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDELERDEN İŞLENMEMİŞ ETİKETLER, ARMALAR VE BENZERİEŞYA	22.050.847	20.996.824	20.450.777	-2,6	1,9
5204	PAMUKTAN DİKİŞ İPLİĞİ	6.204.847	15.669.526	19.723.387	25,9	1,9
5604	DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDELERLE KAPLANMIŞ KAÜÇUK İP VE HALATLAR;	9.849.318	13.275.863	15.705.041	18,3	1,5
5808	PARÇA KORDONLAR; İŞLEME YAPILMAMIŞ ŞERİTÇİ EŞYASI, VB.SÜS EŞYASI (ÖRME VEYA KROŞE HARİÇ); SAÇAKLAR,	16.545.391	14.618.786	14.238.977	-2,6	1,4
5508	SUNİ VE SENTETİK DEVAMSIZ LİFLERDEN DİKİŞ İPLİĞİ	12.599.154	14.262.232	12.356.650	-13,4	1,2
5811	KAPİTONELİ MENSUCAT (PARÇA HALİNDE)	4.737.347	1.866.979	2.705.646	44,9	0,3
Toplam		909.675.062	1.066.539.254	1.053.853.222	-1,2	100

* Diğer sanayi dallarında kullanılan ürünler de dahildir.

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi

2019 yılı itibarıyla tekstil ve hazır giyim yan sanayi ihracatındaki en önemli pazarlar; ABD (%7,9'luk pay), İngiltere (%7,2'lik pay), Mısır (%6,3'lük pay), İtalya %5,1'lik pay), Almanya (%4,8'lik pay) ve Romanya (%4,6'lık pay) olmuştur.

Ülkelere Göre Tekstil ve Hazır Giyim Yan Sanayi İhracatının Dağılımı (ABD \$)

Ülke	2017	2018	2019	18/19 (%) Değer	2019 (%) Pay
A.B.D.	54.851.712	75.026.205	82.865.130	10,4	7,9
İNGİLTERE	39.669.984	66.653.093	76.244.153	14,4	7,2
MISIR	46.135.853	54.423.179	66.818.275	22,8	6,3
İTALYA	39.902.364	46.519.286	54.251.797	16,6	5,1
ALMANYA	49.435.029	59.478.317	50.801.678	-14,6	4,8
ROMANYA	41.151.370	49.260.574	48.227.773	-2,1	4,6
İRAN	79.304.614	65.001.160	45.343.669	-30,2	4,3
BULGARİSTAN	66.438.791	73.136.703	40.396.976	-44,8	3,8
POLONYA	33.346.223	39.022.359	37.698.455	-3,4	3,6
CEZAYİR	25.183.141	34.014.669	33.887.596	-0,4	3,2
FAS	26.249.527	25.807.954	30.014.834	16,3	2,8
ÇEKYA	18.491.165	34.209.742	26.949.904	-21,2	2,6
İSPANYA	20.056.614	26.429.368	25.463.402	-3,7	2,4
BEYAZ RUSYA	8.755.757	9.941.994	23.793.893	139,3	2,3
RUSYA	12.225.992	20.546.091	22.874.066	11,3	2,2
FRANSA	18.539.029	25.833.795	21.458.516	-16,9	2,0
TUNUS	15.372.073	18.705.161	18.723.360	0,1	1,8
PAKİSTAN	8.828.878	8.781.647	16.923.657	92,7	1,6
İSRAİL	21.349.478	21.091.084	16.126.593	-23,5	1,5
HOLLANDA	11.309.287	13.102.742	14.141.634	7,9	1,3
Toplam	909.675.062	1.066.539.254	1.053.853.222	-1,2	100,0

* Diğer sanayi dallarında kullanılan ürünler de dahildir.

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi

İTHALAT

Dünyanın sayılı tekstil ve hazır giyim sanayilerinden birine sahip olan Türkiye, yan sanayi girdilerinin önemli bir kısmını ithalat yoluyla temin etmektedir. Yıllar itibarıyla değişim gösteren sektör ithalatı 2017 yılında 688 milyon dolarken, 2018 yılında 651 milyon dolara çıkmış ve 2019 yılında ise yaklaşık %0,8 azalışla 646 milyon dolara ulaşmıştır.

Ürünlere Göre Tekstil ve Hazır Giyim Yan Sanayi İthalatı (ABD \$)

GTİP	Ürünler	2017	2018	2019	18/19 (%) Değer	2019 (%) Pay
5603	DOKUNMAMIŞ MENSUCAT	219.139.751	190.221.143	177.890.232	-6,5	27,6
5810	PARÇA, ŞERİT VEYA MOTİF HALİNDE İŞLEMELER	76.123.221	79.130.833	94.588.854	19,5	14,7
9607	FERMUARLAR	71.920.753	68.246.569	66.910.950	-2,0	10,4
5601	VATKALAR	56.092.889	63.077.392	55.507.573	-12,0	8,6
5806	KORDELALAR	63.427.927	54.232.703	54.920.775	1,3	8,5

8308	ADİ METALLERDEN FERMUAR, TOKA, KOPÇA, KAPSÜL, PERÇİN, BONCUK, PUL VB.	44.201.941	47.967.602	49.666.178	3,5	7,7
5508	LİFLERDEN DİKİŞ İPLİĞİ	50.183.523	44.870.692	44.890.968	0,0	7,0
9606	DÜĞMELER, ÇITÇITLAR, DÜĞME FORMLARI VE BUNLARIN DİĞER AKSAMİ; DÜĞME TASLAKLARI	27.216.393	31.571.062	29.904.614	-5,3	4,6
5602	KEÇELER	27.458.803	21.792.789	21.941.833	0,7	3,4
5807	ETİKETLER, ARMALAR VE BENZERİ EŞYA	18.598.132	18.957.773	20.252.811	6,8	3,1
5401	SENTETİK VE SUNİ FİLAMENLERDEN DİKİŞ İPLİĞİ	12.760.794	13.617.049	13.583.951	-0,2	2,1
5808	PARÇA KORDONLAR; İŞLEME YAPILMAMIŞ ŞERİTÇİ EŞYASI, VB.SÜS EŞYASI (ÖRME VEYA KROŞE HARIÇ); SAÇAKLAR,	8.153.520	7.042.447	5.690.212	-19,2	0,9
5604	DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDELERLE KAPLANMIŞ KAUÇUK İP VE HALATLAR;	4.615.245	4.756.129	4.356.228	-8,4	0,7
5811	KAPİTONELİ MENSUCAT	5.573.430	2.983.837	3.839.150	28,7	0,6
5204	PAMUKTAN DİKİŞ İPLİĞİ	2.205.722	2.138.338	1.538.925	-28,0	0,2
Toplam		687.672.044	650.606.358	645.483.254	-0,8	100,0

(*) Diğer sanayi dallarında kullanılan ürünler de dahildir.

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi

Söz konusu ithalat ülkeler bazında incelendiğinde ise Çin (%31,8), İtalya (%12,7), Almanya (%10,0) ve Mısır (%7,0) başta gelen ülkelerdir.

Ülkelere Göre Tekstil ve Hazır Giyim Yan Sanayi İthalatının Dağılımı (ABD \$)

Ülke	2017	2018	2019	18/19 (%) Değer	2019 (%) Pay
ÇİN	183.960.729	179.608.092	205.145.523	14,2	31,8
İTALYA	106.149.229	109.424.772	81.776.705	-25,3	12,7
ALMANYA	79.929.068	71.380.370	64.720.658	-9,3	10,0
MISIR	49.411.202	38.174.996	45.310.160	18,7	7,0
ROMANYA	15.916.714	16.807.444	19.064.339	13,4	3,0
FRANSA	24.679.006	18.867.976	17.412.186	-7,7	2,7
İSRAİL	20.667.122	8.814.540	17.076.595	93,7	2,6
UKRAYNA	5.449.071	13.113.909	14.503.379	10,6	2,2
JAPONYA	8.169.962	11.738.263	13.780.342	17,4	2,1
İSPANYA	22.577.950	17.456.778	13.363.710	-23,4	2,1
HİNDİSTAN	20.739.340	15.995.267	10.809.285	-32,4	1,7
MACARİSTAN	4.997.921	2.849.490	10.566.292	270,8	1,6
ENDONEZYA	11.202.693	7.730.228	8.813.901	14,0	1,4
TAYVAN	7.983.177	10.084.139	8.641.592	-14,3	1,3
KAMBOÇYA	1.281.384	4.139.703	8.246.943	99,2	1,3
ÇEKYA	8.582.675	8.969.399	8.002.436	-10,8	1,2
A.B.D.	6.615.738	6.148.656	7.915.377	28,7	1,2

POLONYA	8.058.831	6.828.440	6.493.545	-4,9	1,0
LİTVANYA	4.328.227	5.588.756	6.038.444	8,0	0,9
İNGİLTERE	7.203.087	5.841.830	5.971.864	2,2	0,9
Genel Toplam	687.672.044	650.606.358	645.483.254	-0,8	100,0

(*) Diğer sanayi dallarında kullanılan ürünler de dahildir.

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi

DÜNYA TİCARETİ

2017 yılında 37,6 milyar dolar olan dünya tekstil ve hazır giyim yan sanayi ürünleri ihracatı, 2018 yılında %6,6 oranında bir artarak 40,1 milyar dolar civarında gerçekleşmiştir. Dünya ticaretine konu olan en önemli ürünler; yaklaşık 16,6 milyar dolarla dokunmamış mensucat, 4,5 milyar dolarla dokunmuş kordela ve boldükler, 3,8 milyar dolarla adi metallere diğer eşya (Fermuar, Toka, Kopça, Kapsül, Perçin, Boncuk, Pul) ve 3,1 milyar dolarla kayarak işleyen fermuar vb. ile 2,4 milyar dolarla vatkalar olmuştur.

İhracat

Tekstil ve hazır giyim yan sanayi ihracatında Çin (%25,8), Almanya (%9), ABD (%7,7), İtalya (%7), Hong Kong (%5,9), Japonya (%4,2), Tayvan (%3,3), Fransa (%3,2), Türkiye (%2,7) ve Güney Kore (%2,6) önde gelen ülkelerdir.

Dünya Tekstil ve Hazır Giyim Yan Sanayi İhracatı (Bin ABD \$)

GTİP	Ürünler	2017	2018	2017/18 (%) Değer	2018 (%) Pay
5603	Dokunmamış Mensucat (Emdirilmiş)	15.290.126	16.639.601	8,83	41,5
5806	Dokunmuş Kordelalar, Boldükler	4.207.774	4.553.601	8,22	11,3
8308	Adi Metallere Fermuar, Toka, Kopça, Kapsül, Perçin, Boncuk, Pul	3.488.095	3.825.067	9,66	9,5
9607	Kayarak İşleyen Fermuar Vb. Aksam, Parçaları	2.942.833	3.064.364	4,13	7,6
5601	Vatkalar, Votka Mamulleri, Kırpıntı, Toz, Tanazlar	2.282.908	2.383.041	4,39	5,9
9606	Düğme, Çıtçıt, Yapışan Fermuar, Düğme Kalıbı, Vb Aksamı, Parçaları	1.782.761	1.916.815	7,52	4,8
5810	İşlemeler (Parça, Şerit, Motif Halinde)	1.918.761	1.871.995	-2,44	4,7
5807	Etiketler, Markalar Vb.Eşya-Parça, Şerit, Şekilli Kesilmiş	1.304.811	1.349.820	3,45	3,4
5401	Dokumaya Elverişli Suni Ve Sentetik Lifden Dikiş İpliği	1.173.206	1.213.731	3,45	3,0
5602	Keçe (Emdirilmiş, Sıvanmış)	1.200.372	1.213.697	1,11	3,0
5508	Parça Halinde Kordon, Saçak, Ponpon Vb Eşya	664.781	724.422	8,97	1,8
5604	Dokumaya Elverişli Maddelerle Kaplanmış Kauçuk İp Ve Halatlar;	572.657	597.663	4,37	1,5
5808	Parça Halinde Kordon, Saçak, Ponpon Vb Eşya	472.757	444.855	-5,90	1,1

5811	Kapitoneli Mensucat (Parçalı)	241.395	222.801	-7,70	0,6
5204	Pamuktan Dikiş İpliği	109.544	114.927	4,91	0,3
Toplam		37.652.781	40.136.400	6,60	100

Kaynak: ITC Trademap

* Diğer sanayi dallarında kullanılan ürünler de dahildir.

Dünya Tekstil ve Hazır Giyim Yan Sanayi İhracatı (Bin ABD \$)

Ülke	2017	2018	2017/18 (%) Değer	2018 (%) Pay
Çin	9.427.889	10.354.630	9,8	25,8
Almanya	3.482.509	3.631.363	4,3	9,0
ABD	2.992.384	3.071.822	2,7	7,7
İtalya	2.609.913	2.802.675	7,4	7,0
Hong Kong, Çin	2.182.706	2.359.079	8,1	5,9
Japonya	1.577.196	1.671.761	6,0	4,2
Tayvan	1.329.405	1.336.071	0,5	3,3
Fransa	1.186.764	1.277.611	7,7	3,2
Türkiye	909.675	1.066.116	17,2	2,7
Güney Kore	1.035.714	1.039.940	0,4	2,6
Diğer	10.918.626	11.525.332	5,56	28,7
Toplam	37.652.781	40.136.400	7,0	100

Kaynak: ITC Trademap

İthalat

İthalatta ise ABD (%7,2), Vietnam (%5,7), Çin (%5,5), Almanya (%5,3), Meksika (%3,7), Hong Kong (%3,7), Fransa (%3,4), Japonya (%3,3), İtalya (%2,7) ve Endonezya (%2,7) başta gelen ülkelerdir.

Dünya Tekstil ve Hazır Giyim Yan Sanayi İthalatı (Bin ABD \$)

GTİP	Ürünler	2017	2018	2017//18 (%) Değer	2018 (%) Pay
5603	Dokunmamış Mensucat (Emdirilmiş)	14.386.552	15.927.970	10,7	42,2
5806	Dokunmuş Kordelalar, Boldükler	3.556.242	3.881.016	9,1	10,3
8308	Adi Metallerden Fermuar, Toka, Kopça, Kapsül, Perçin, Boncuk, Pul	3.316.927	3.726.607	12,4	9,9
9607	Kayarak İşleyen Fermuar Vb. Aksam, Parçaları	2.775.762	3.000.299	8,1	7,9
5601	Vatkalar, Votka Mamulleri, Kırpıntı, Toz, Tanazlar	2.283.158	2.376.823	4,1	6,3
9606	Düğme, Çitçit, Yapışan Fermuar, Düğme Kalıbı, Vb Aksami, Parçaları	1.747.289	1.787.341	2,3	4,7
5810	İşlemeler (Parça, Şerit, Motif Halinde)	1.133.483	1.377.862	21,6	3,6
5807	Etiketler, Markalar Vb.Eşya-Parça, Şerit, Şekilli Kesilmiş	1.366.619	1.314.815	-3,8	3,5
5401	Dokumaya Elverişli Suni Ve Sentetik Lifden Dikiş İpliği	1.222.755	1.222.944	0,0	3,2
5602	Keçe (Emdirilmiş, Sıvanmış)	1.172.799	1.185.449	1,1	3,1

5508	Suni-Sentetik Devamsız Lifden Dikiş İpliği	580.864	643.425	10,8	1,7
5604	Dokumaya Elverişli Maddelerle Kaplanmış Kauçuk İp Ve Halatlar	549.812	512.193	-6,8	1,4
5808	Parça Halinde Kordon, Saçak, Ponpon Vb Eşya	560.130	395.136	-29,5	1,0
5811	Kapitoneli Mensucat (Parçalı)	316.134	312.237	-1,2	0,8
5204	Pamuktan Dikiş İpliği	184.277	114.377	-37,9	0,3
Toplam		35.152.803	37.778.494	7,5	100

Kaynak: ITC Trademap

* Diğer sanayi dallarında kullanılan ürünler de dahildir.

Dünya Tekstil ve Hazır Giyim Yan Sanayi İthalatı (Bin ABD \$)

Ürünler	2017	2018	2017/18 (%) Değer	2018 (%) Pay
ABD	2.404.879	2.733.064	13,6	7,2
Vietnam	2.207.482	2.152.796	-2,5	5,7
Çin	2.056.766	2.080.752	1,2	5,5
Almanya	1.878.196	1.987.952	5,8	5,3
Meksika	1.374.676	1.398.117	1,7	3,7
Hong Kong, Çin	1.269.289	1.385.274	9,1	3,7
Fransa	1.215.493	1.276.879	5,1	3,4
Japonya	1.161.608	1.236.176	6,4	3,3
İtalya	1.108.532	1.184.733	6,9	3,1
Endonezya	969.795	1.025.432	5,7	2,7
Diğer	19.506.087	21.317.319	9,3	56,4
Toplam	35.152.803	37.778.494	7,5	100

Kaynak: ITC Trademap